

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การค้นคว้าอิสระเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ใช้ การดำเนินการวิจัยเป็นแบบสำรวจ (Exploratory Research) โดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทั้งนี้ข้อมูลปฐมภูมิใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยแบบอิสระที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ แยกเป็น นักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงจำนวนพอ ๆ กัน มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 21-40 ปี ส่วนใหญ่มี สถานภาพโสด รองลงมาได้แก่ สมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงาน บริษัท/รัฐวิสาหกิจ ราชการ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทาง มาท่องเที่ยวในภาคเหนือครั้งล่าสุดไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะมีปริมาณ ถึงหนึ่งในห้าของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด โดยแยกเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และ อายุระหว่าง 21-30 ปี ในจำนวนพอ ๆ กัน แต่ส่วนใหญ่ของจำนวนนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 80 มี ระดับรายได้ค่อนข้างน้อย คือต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการพักผ่อนเป็น จำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเดินทางมาเยี่ยมญาติหรือเพื่อน และเดินทางเพื่อท่องเที่ยว จำนวนวันที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากกว่า 3 วันขึ้นไป อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยว อีกส่วนหนึ่งใช้เวลาเดินทางเพียง 1 วันเท่านั้น โดยมีจำนวนพอ ๆ กับนักท่องเที่ยวกลุ่มแรก ช่วงเวลาที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว คือช่วงวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ หรือวันนักขัตฤกษ์ รองลงมา ได้แก่ วันธรรมดาและวันหยุดของสัปดาห์ แต่ส่วนใหญ่การเดินทางท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับ ความสะดวกของช่วงเวลาที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นหลัก

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ สนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวตามความสนใจตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี และการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เป็นรูปแบบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในลำดับสูง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้อง และบุคคลในครอบครัว รองลงมาได้แก่ หนังสือและวารสารการท่องเที่ยว นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ตยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยว บุคคลที่อิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวของนักท่องเที่ยวเอง รองลงมาเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นคนกลุ่มเดียวกันกับที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ บุคคลในครอบครัว (สามี/ภรรยา และญาติพี่น้อง) และกลุ่มเพื่อน และบุคคลกลุ่มนี้ยังเป็นบุคคลที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเป็นผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวไปด้วย สำหรับขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวตั้งแต่จำนวน 5 คนขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเดินทางเพียง 2 คน ซึ่งบุคคลที่ร่วมเดินทางมักเป็นคนรักหรือภรรยา และมักจัดรายการเดินทางด้วยตนเอง รองลงมา ได้แก่ จัดตามคำแนะนำของผู้เคยเดินทาง

นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พิชญโลก ลำปาง และสุโขทัย ตามลำดับ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่ วัด พระธาตุ ศาสนสถาน โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์และเมืองเก่า ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ น้ำตก เขื่อน กว๊าน และแหล่งท่องเที่ยวตามความสนใจที่ นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย และเดินป่า

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว

การศึกษาครั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสวยงามและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความปลอดภัยในการเดินทาง ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจค่อนข้างน้อย ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกจัดโปรแกรมท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านต่างๆ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย ปัจจัยด้านความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง ส่วนปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจให้ความสำคัญน้อยที่สุด

จากการใช้ Factor Analysis ในการยุบรวมตัวแปรเพื่อให้เกิดความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ทำให้สามารถยุบรวมปัจจัยทั้งหมด 13 ปัจจัย ให้เหลือเพียง 4 ปัจจัย ได้แก่ ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง ความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย และปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจ

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัจจัยรายคู่ พบว่า ปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง ความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย และปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปัจจัยด้านความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางมีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 แต่ไม่มีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย ปัจจัยด้านความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่ายมีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 แต่ไม่มีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง ปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจมีความแตกต่างจากปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความ

สะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง และความเหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากร โดยแยกตามเพศ และระดับรายได้พบว่า เพศหญิงให้ความสำคัญมากกว่าเพศชายต่อปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และความเหมาะสมของโปรแกรมท่องเที่ยวกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย และผู้ที่มียรายได้สูงมีแนวโน้มว่าเห็นว่าปัจจัยด้านความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางมีความสำคัญมากกว่าผู้ที่มียรายได้ต่ำ ส่วนปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว หรือความเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผู้ที่มียรายได้สูงให้ความสำคัญน้อยกว่าผู้ที่มียรายได้ต่ำ

3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระที่มีต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโปรแกรมการท่องเที่ยวด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจด้านอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ความพึงพอใจด้านความสะดวกสบายและความปลอดภัยของการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนความพึงพอใจด้านความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากร พบว่าในปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระที่มีต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่ ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และสภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบสวยงาม รองลงมาได้แก่ ค่าที่พักและอาหารมีราคาแพงและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ

อภิปรายผลการศึกษา

การอภิปรายผลการศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการอภิปรายผล โดยการเปรียบเทียบกับผลการศึกษาที่ได้ ดังนี้

จากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภค (ศิริวรรณ, 2538) กล่าวว่า การวิเคราะห์ พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการค้นหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อหรือการใช้ของผู้บริโภคเพื่อทราบถึง ลักษณะความต้องการและพฤติกรรมของเขา ซึ่งคำตอบที่ได้จะช่วยในการจัดกลยุทธ์ทางการตลาดที่ สามารถสนองความถึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม โดยจากการศึกษาพบว่า

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?) ในการศึกษาครั้งนี้ได้สุ่ม ตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวแบบอิสระที่เดินทางมาท่องเที่ยวในภาคเหนือ พบว่ามีนักท่องเที่ยวทั้งเพศ ชายและเพศหญิงในปริมาณใกล้เคียงกัน มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดย ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มี สถานภาพโสด

2. ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการอะไร (What does the consumer buy?) พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ชอบท่องเที่ยวตามแหล่งวัฒนธรรมมากที่สุด โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ และจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุด

3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อหรือใช้บริการ (Why does the consumer buy?) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาพักผ่อน รองลงมาได้แก่เยี่ยมญาติหรือเพื่อน

4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการ (Who participates in buying?) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ตัดสินใจเองในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว และโปรแกรมการ ท่องเที่ยว

5. ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการเมื่อใด (When dose the consumer buy?) ผู้ตอบแบบส่วน งามส่วนใหญ่นิยมเดินทางในวันหยุดนักขัตฤกษ์และเทศกาล

6. ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการที่ไหน (Where does the consumer buy?) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนการเดินทางแบบจัดรายการทั้งหมดด้วยตัวเอง

7. ผู้บริโภคซื้อหรือใช้บริการอย่างไร (How does the consumer buy?) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะห่างในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งล่าสุดน้อยกว่า 1 เดือน มีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 3 วัน โดยนิยมเดินทางร่วมกับครอบครัวหรือญาติ และมีจำนวนผู้ร่วมเดินทางมากกว่า 5 คนขึ้นไป

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านความสวยงาม ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว และความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับฉันทัย (2547) ที่ว่า นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด

ปัจจัยด้านราคา พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านความเหมาะสมของโปรแกรมท่องเที่ยวกับค่าใช้จ่ายในระดับสูง แต่ไม่ค่อยให้ความสำคัญด้านการได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร และ การมีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนการติดต่อสื่อสารระหว่างพนักงานของบริษัทนำเที่ยวและนักท่องเที่ยวยังมีไม่มากเท่าที่ควร

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย พบว่านักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยให้ความสนใจคู่มือหรือวารสารท่องเที่ยว เนื่องมาจากการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวมักจัด โปรแกรมด้วยตนเองโดยไม่ได้คำนึงถึงส่วนลดด้านการท่องเที่ยวหรือโปรโมชั่นต่าง ๆ ในวารสารการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทักษิณา (2544) ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชน ไม่ให้ความสำคัญกับข้อมูลจากแผ่นพับ โพรทส์นบบทความในนิตยสาร หรือหนังสือนำเที่ยวต่อการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวและที่พัก

ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า ยังไม่มีความสามารถในการเข้าถึงตัวนักท่องเที่ยว จะเห็นได้จากการค้นหาข้อมูลของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่าการให้คำแนะนำของพนักงานบริษัทนำเที่ยวมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับการหาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ

ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเป็นธรรมชาติ ความสะอาดสบายของที่พัก และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่

ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวในระดับความพึงพอใจมาก

ปัจจัยด้านการจัดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับระยะเวลาและค่าใช้จ่าย

สำหรับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวได้แก่ ตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ ล้วนมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจจัดโปรแกรมในการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ Nicolua และ Mass ที่ว่า ผู้มีแนวโน้มเดินทางบ่อยคือ ผู้มีรายได้สูง ครอบครัวขนาดเล็ก มีงานทำ และมีอายุน้อยกว่า 45 ปี ซึ่งจะเห็นจากผลการศึกษาว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สถานภาพโสด และมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 21 – 40 ปี อีกทั้งในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมักจัดการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง และมักเดินทางร่วมกับครอบครัว/ญาติ หรือเพื่อนสนิท ซึ่งสอดคล้องกับ ฌนุหทัย (2547) ที่ว่า เพศหญิงอายุระหว่าง 20 – 40 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือนมักจะจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยไปกับครอบครัวและเพื่อน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ หรือรับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับการรณรงค์ และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีกลยุทธ์การดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการวันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา สำหรับกลุ่มข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ อบต. หรือบริษัทเอกชน จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวของททท. สามารถดึงดูดให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งต่าง ๆ

ได้ ดังนั้น จึงเหมาะสมอย่างยิ่งหากททท. จะรณรงค์และส่งเสริมกิจกรรมนี้ต่อไป และขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังกลุ่มอื่น ๆ อีก

ข้อค้นพบ

ด้านรูปแบบและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวคือ พักผ่อน โดยใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 3 วัน และนิยมเดินทางในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ
2. การท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติที่ผู้ตอบแบบสอบถามชอบมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยนิยมไป ภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยวตามแหล่งวัฒนธรรมที่ชอบมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยนิยมไป วัด พระธาตุ ศาสนสถาน การท่องเที่ยวตามความสนใจที่ชอบมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย โดยนิยมไป เดินป่า
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนการเดินทางโดยจัดรายการทั้งหมดด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลเหมือนกันในทุกเพศ อายุ และระดับรายได้ และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากคำแนะนำของผู้เคยเดินทาง โดยนิยมเดินทางร่วมกับครอบครัวหรือญาติ มากที่สุด
4. จังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเชียงราย

ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระในการเลือกจัดโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ความสวยงาม น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือ การได้รับส่วนลดจากการท่องเที่ยว
2. เพศหญิงให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความสวยงามและมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และความเหมาะสมของโปรแกรมท่องเที่ยวกับระยะเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศชาย
3. ผู้ที่มีรายได้สูงเห็นว่ามีความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ส่วนปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว หรือความเป็น

แหล่งท่องเที่ยวใหม่ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีรายได้สูงให้ความสำคัญน้อยกว่ากว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ

ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบอิสระที่มีต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวพบว่า

1. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจค่อนข้างมากต่อความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนความยุติธรรมของราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพอใจมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจด้านอื่น ๆ
2. นักท่องเที่ยวเพศหญิงและชายมีความพึงพอใจใน โปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและมีชื่อเสียงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง ความเหมาะสมของค่าใช้จ่าย และมีความพึงพอใจด้านอื่น ๆ อาทิโปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวน้อยที่สุด

ด้านปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบในการเดินทางท่องเที่ยวในภาคเหนือ พบว่า

1. ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวคือ ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และสภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบสวยงาม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในภาคเหนือของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคือ

1. หน่วยงานภาครัฐ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, หน่วยงานจังหวัด, หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)
 - จัดระเบียบสถานที่ท่องเที่ยวให้มีระเบียบ ทัศนคติและรักษาความสะอาด และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาดและสวยงามอย่างสม่ำเสมอ
 - จัดสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้เพียงพอและถูกสุขลักษณะเช่น การทำห้องน้ำสะอาด ที่พักสภาพดี ปรับปรุงถนน เส้นทางจราจร และป้ายบอกทางให้ชัดเจน
 - ตรวจสอบอย่างเข้มงวดในด้านของร้านค้าที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เพื่อป้องกันการโกงราคา หรือการหลอกลวงนักท่องเที่ยว

2. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเอง อาจเนื่องมาจากการต้องการตอบสนองความต้องการของตัวเองได้อย่างสูงสุด และอัตราค่าบริการนำเที่ยวมีราคาแพง ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวควรมีกกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวหันมาใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวมากขึ้น
- ควรนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ผนวกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยเน้นการกระจายตัวนักท่องเที่ยวออกไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
- มีโปรแกรมนำเที่ยวตามความสนใจให้เหมาะสมสำหรับกลุ่มคนในช่วงอายุต่าง ๆ
- ฝึกฝนพนักงานนำเที่ยวให้มีคุณภาพ

3. นักท่องเที่ยว

- หาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนเองสนใจจากแหล่งต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการศึกษาให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ ก่อนจะเดินทางไปยังสถานที่นั้น ๆ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นขณะเดินทางท่องเที่ยว โดยอาจหาข้อมูลจาก Internet วารสารท่องเที่ยว ข่าวสาร หรือผู้เคยเดินทางไปก่อน เพื่อจะได้เตรียมตัวได้อย่างเหมาะสม
- ช่วยกันดูแลและรักษาสภาพแวดล้อม โดยการรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และปฏิบัติตามกฎของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด